

Елизабета Аврамовска
Elizabeta Avramovska

CIX gallery

AXIS MUNDI

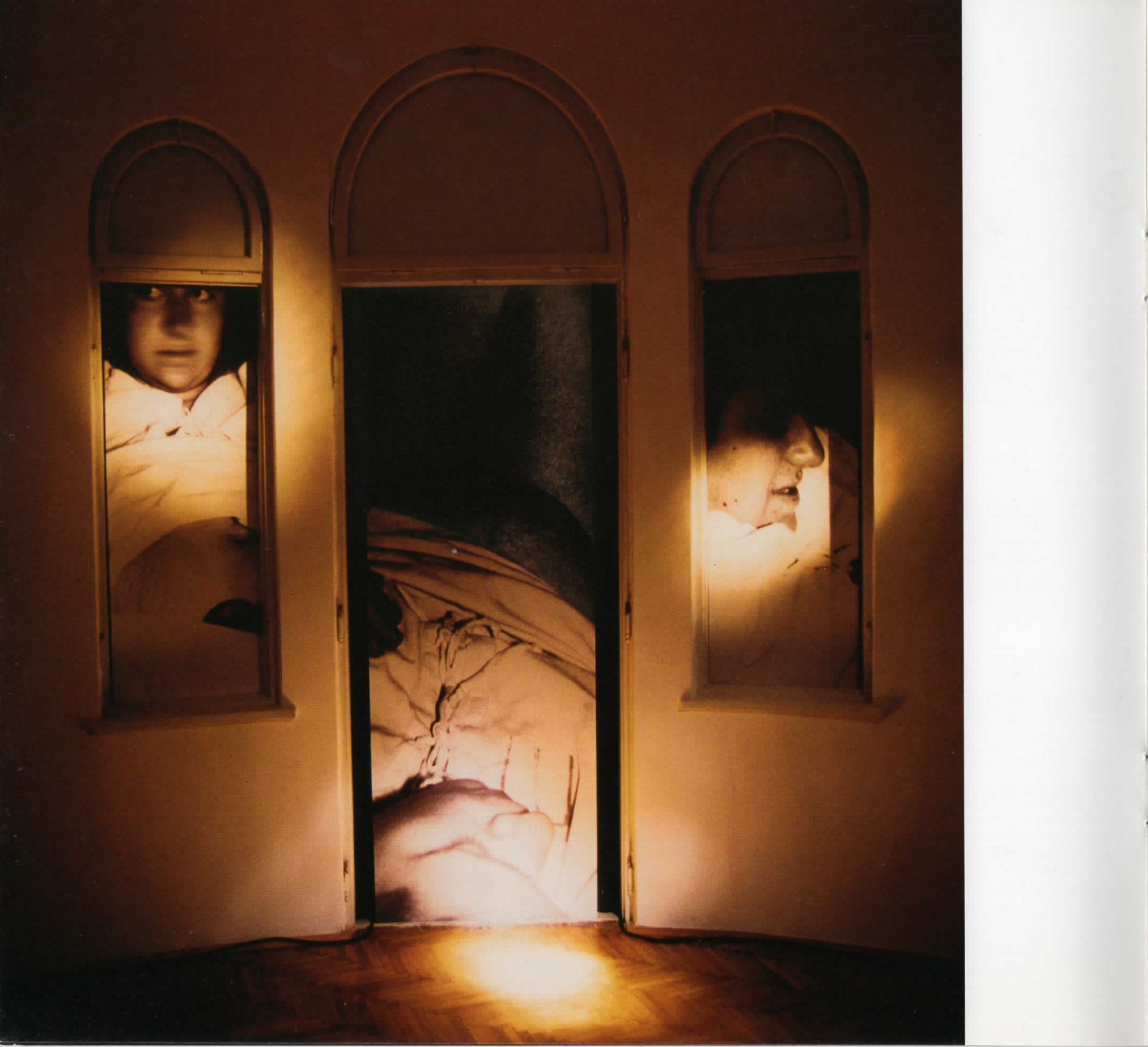
A X I S

CIX gallery
Skopje
23-31.12.1998

Елизабета Аврамовска
текст: Соња Абаџиева

M U N D -

text: Sonja Abadziewa
Elizabeta Avramovska

AXIS MUNDI

"Than would rise in me suddenly two things: fear and desire – fear of the grotto so menacing and somber, desire to know what marvels might be there".

Leonardo da Vinci, Codex Arundel, 263

Приказната за надминувањето на хаосот се сублимира во варијантите на *Axis mundi* или *оската на светот*, што ги поврзува небесниот, земниот и подземниот свет (Види: Мирча Ѓлијаде, Свето и профано, Књижевна заједница Новог Сада, 1986). *Кауша-ауша* кај Австралијанците е центар околу кој се формира светот. Оската на светот се среќава и во *Одите* на Хорацие. Рудолф од Фулда (860.) зборува за **столб на универзумот**, кој на себе држи речиси се што постои – *universalis solis columna quasi sustienens omnia* (ibid.). Во Индонезија покрај столбот се извршуваат иницијациските обреди.

Со текот на времето профанизацијата на животот ја разнишува стабилноста на оската, без разлика што потребата од нејзината неопходност, се уште, опстојува. И објавата на Ничевото не-постојење на Богот (еден од примерите на де-стабилизацијата) го пореметува системот на световите. Нашиот век ја чувствува најексплицитно разградената позиција на центарот, што не е еднакво на помирувањето со неговото отсуство.

На прашањето што би можело денес да биде *Axis mundi*? одговорот може да се најде во регресијата на феноменот на раѓањето. Телото што може да се репродуцира (Види: Alla Mitrofanova, Pregnancy as a Philosophical Problem. In: *p.paradoxa*, Volume 2, 1998, стр. 49-51) е всушност константа на стабилизацијата на осцилациите во барањето средиште. Тоа е **вертикалата** што ги поврзува **системите на постоење**: 1) животот, ембрионалниот модалитет на егзистенцијата, појавувањето на новиот човек, 2) трансценденцијата, блаженството, нирваната и 3) не-онтолошкото, смртта.

Расправата за постоењето на ова рамниште им припаѓа на големите и постојано млади нарации, во чиј контекст се полињата на времето и просторот, податливи за други толкувања.

Проектот *Axis mundi* на Елизабета Аврамовска опфаќа серија црно-бели фотографии, снимани директно во породилната сала на Гениколошката клиника. Тие ги следат етапите на физичките, физиолошките и психичките трансформации на жената "чие што тело дава живот на друго тело" (Alla Mitrofanova). Инсистирањето врз автентичноста на чинот го објавува менувањето на личноста, чувствата и состојбите и на молскавичните (речиси безвременски) премини од едно во друго постоење. На овој начин, документарниот аспект се от-клонува од мисијата на естетското, во смисла на **вклучување на зазирачкото** (abject) и неговото преиспитување. Потпирањето врз оптичкиот реализам на диптихот и триптихот не означува експлицитна мотивираност од христијанската космолошка иконографија, туку метафорички повикува на архетипската поделба на световите (рај, пекол, чистилиште). Темната просторија во која се поставени петте сцени од процесот на ослободувањето на новиот живот од телото, асоцира на утерус, во кој влегувањето на посетителите и нивното снимање/проектирање врз видео-бимовите го **де-сакрализира** тајниот чин на раѓањето и ја **де-интимизира** конкретната личност. Рефлектирачката метална плоча во средината на просторот е во функција на сублимација на оската што ги обединува онтолошките со не-онтолошкиот систем. Плотноста посочува на структурални блискости меѓу масата, постелата и одарот на кои се конкретизираат тие постоења (сексуалниот живот, раѓањето, смртта), каде се случуваат невидливите премини од *virgo intacta* во гравидитет, од повнатрешен фетус по наодворешен нов живот. Оваа севкупна техничко-технолошка иконографија е подредена на егзистенцијални, мисловни и спиритуелни содржини, на цел еден систем на контекстуализирани информации.

*

Скицирањето на портретот на родликата сака да се отуѓи од историите за "мистериите на пораѓањето, од религиозното искуство непреведливо на јазикот на машкото искуство" (Мирча Ѓлијаде) и од некогашната обредна конотација. Не бегајќи од означеностите на бруталноста и регресијата што го следат процесот на бременоста и породувањето (грч, траума, деформации), туку, напротив, експлицитно покажувајќи на нив, авторката настојува да го симне слојот на интимноста/тајната кои го блокираат суштественото. Во *Доктрината на жртвувањето на Брахманите*, Silvain Levi зборува за "вистинското созревање на жената и нејзиниот нов статус".

Строто следење на фазите (зачнување, бременост, раѓање) е пат на поминувања низ тесни грла, од сексуалниот чин, преку интраутериниот живот на фетусот до излегувањето на новороденчето. Многу позначајни од физичкоста на овие совладувања на Сцили и Харибди се внатрешните преминувања и состојби на личноста што е способна да го создаде животот на другиот. А уште посуштествени се **апстрактните врски меѓу гравидната жена и фетусот**, меѓу идната мајка и детето: плацентната поврзаност секако не останува само на ниво на физиологија. Од друга страна, и субјектот-мајка и објектот-фетус, како **тело во тело** или **куќа во куќа**, кои живеат во два различни простори и во две посебно поимани времиња постигнуваат повеќе нивои на постоење: реалноста за родилката, хипотетичноста за плодот, иднината за детето, повремената нирвана, несвесното и понекогаш не-онтолошкото постоење кога субјектот и објектот умираат. Црните точки на преминувањата, како места на ризик, го редуцираат времето и го претвораат во страв, неизвесност и болка. Емпиријата од различните транслации на постоењата не пренесува од просторите на пред-животот во оној на животот, како што пра-човекот исчезорил од пре-егзистенцијата во егзистенцијата.

Во крајна инстанца, сушноста на провлекувањето низ тесните отвори е простор на **време на зрење и осознавање**, "помагајќи да се роди", како што раскажува Сократ (кој самиот се неракувал акушерка), "вистинскиот човек, кого секој го носи во самиот себе". Персонификацијата на *Axis mundi* преку раѓањето е средишно место, кое бара постојано буден и свесен пристап од кој демне можноста на апсолутната слобода. На искуството на создавањето на новиот живот иманентни му се структурата на страдањата, дез-интеграцијата, де-градацијата, хаосот на трансформациите, но и **видливото лице на исполнетоста и невидливото сознание за личната временост и смртност**.

AXIS MUNDI

"Then would rise in me suddenly two things: fear and desire – **fear of the grotto** so menacing and somber, **desire to know** what marvels might be there".

Leonardo da Vinci, Codex Arundel, 263

The story of overcoming the chaos is sublimated into the variances of *Axis mundi* or **axis of the world**, that connects the heavenly, earthly and underground worlds (see: Mirca Elijade, *Sveto i profano*, Knjizevna zajednica Novog Sada, 1986). Kauwa-auwa of the Australian aborigines is **the center** around which the world is formed. The axis of the world is also found in *The Odes* by Horace. Rudolph of Fulda (860 AD) speaks of **the column of the universe**, that supports almost all things – *universalis solis columna quasi sustienens omnia* (ibid.). In Indonesia, initiation rites are performed near the column, etc., etc. In course of time, the profanation of life upsets the stability of the axis, despite of the fact that the need of its indispensableness still remains. The declaration of Nietzsche's non-existence of God (one of the examples of destabilization) also disturbs the system of worlds. Our century feels most explicitly the deconstructed position of the center that is not the same as being untroubled by its absence.

The answer to the question of what *Axis mundi* could be today may be found in the regression of the phenomenon of birth. The body that can reproduce itself (see: Alla Mitrofanova, *Gravidity as a Philosophical Problem*, in: *n. paradoxa*, Vol. 2, 1998, pp. 49-51) is essentially the constant of stabilization of oscillations in seeking the center. It is **the vertical** that connects **the systems of existence**: 1) life, the embryonic mode of existence, the appearance of new man; 2) transcendence, divinity, nirvana; and 3) the non-ontological, death. The debate on the existence of this plane belongs to the great and permanently young narrations in whose context the time and the space are located, providing data for other interpretations.

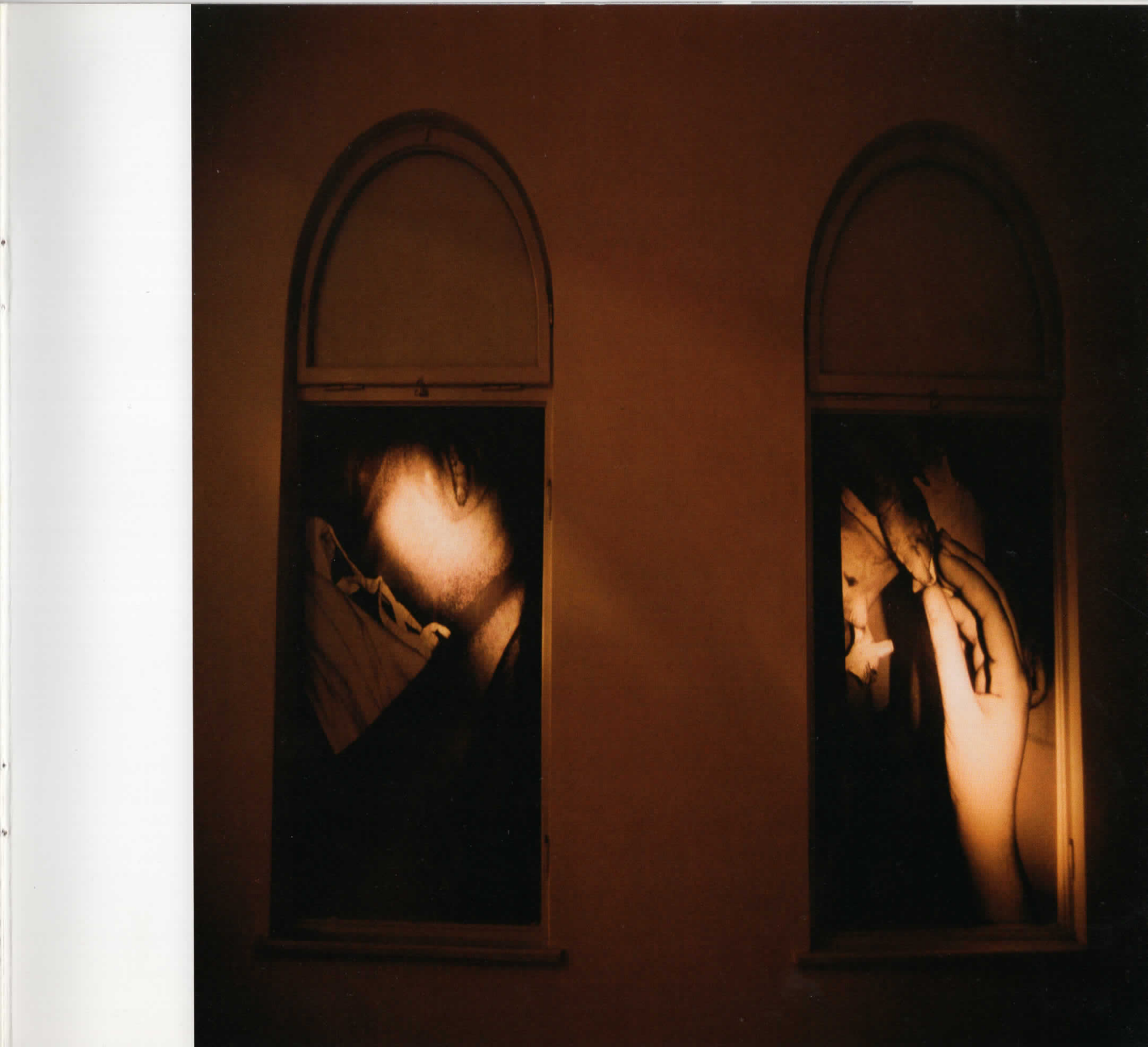
The *Axis Mundi* project of Elizabeta Avramovska consists of a series of black and white photos, taken directly in the delivery room of the Gynecological Clinic. They follow the stages of physical, physiological and psychological transformations of the woman "whose body gives life to another body" (Alla Mitrofanova). Insisting on the authenticity of the act announces the change of personality, feelings and conditions, and the instant (almost timeless) transitions from one existence into another. In this way, the documentary aspect is removed from the mission of the aesthetic, in the sense of **including the object** and its re-examining. Adhering to the optic realism of the diptych and triptych does not signify explicit motivation by Christian cosmological iconography, rather it calls metaphorically for an archetypal division of the worlds (paradise, hell, purgatory). The dark room, where five scenes of the process of freeing new life from the body are placed, resembles an uterus in which entrance of the visitors and their recording/projecting over the video-beams **take away the sacred feature** from the secret act of birth and **the intimacy** from the concrete personality. The reflecting metal plate in the middle of the site further promotes the sublimation of the axis that unites the ontological and the non-ontological systems. The flatness directs towards structural links among the table, bed and catafalque on which these existings are made concrete (sexual life, birth, death), where the invisible transitions are made from *virgo intacta* to gravidity, from the internally placed fetus to the external new life. This comprehensive technical-technological iconography is directed toward existential, thinking and spiritual contents, towards a complete system of contextualized information (individual memories and emotional reactions of the woman who has just given birth, interfering of the public)

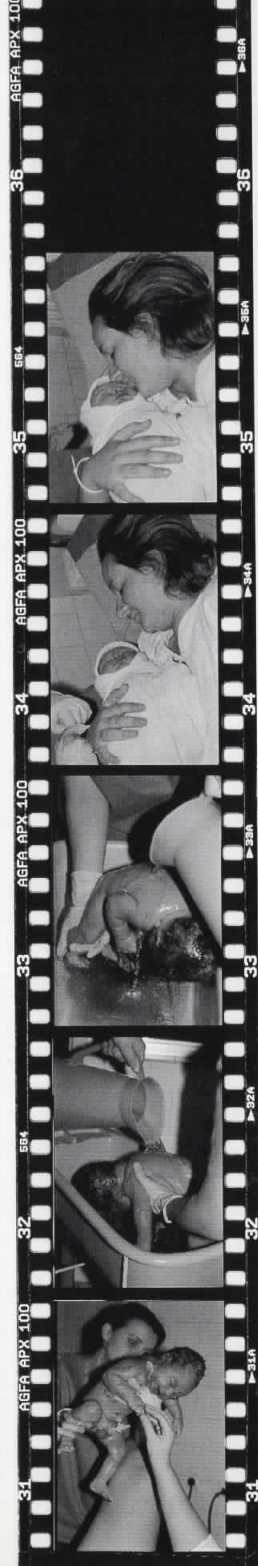
*

Sketching the portrait of the woman, who has just given birth, needs to be alienated from the stories of "mysteries of birth, from the religious experience that cannot be translated into the language of male experience" (Mircea Elijade) and from the former ritual connotation. Not running away from the markings of brutality and regression that follow the process of gravidity and birth (convulsion, trauma, deformations), on the contrary, explicitly showing them, the author attempts to remove the layer of intimacy/secretcy that blocks the essential. In *The Doctrine of the Sacrifice of the Brahmans*, Silvain Lévi speaks of "the true maturing of the woman and her new status."

The strict following of the phases (conception, gravidity, birth) is road of transition through bottle-necks, from the sexual act, through the intra-uterine life of the fetus, to the coming out of the newly born baby. The internal transitions and conditions of the personality, who is capable of creating life for the other one, are more significant than the physique of such overcoming Scylla and Charybdis. Even more essential are **the abstract ties between the gravid woman and the fetus**, between the future mother and the child: the placenta relationship certainly does not remain only on level of physiology. On other hand, both the mother-subject and fetus-object, like **body in body** or house in house that live in two separate sites and in two separately conceived times, manage to have several levels of existence: real one for the woman who has just given birth, hypothetical one for the fetus, future for the child, random nirvana, unconscious and sometimes non ontological existence when the subject and/or the object die. The black wholes of transition, as places of danger, reduce and transform time into fear, insecurity and pain. The empiricism of various translations of existence carries us from the sites of pre-life to those of life, in the same way that primitive man made transition from pre-existence into existence.

Finally, the essence of getting through bottle-necks is the period of **time of maturing and being aware**, thus "helping the birth", says Socrates who called himself obstetrician, "of the true man whom everyone carries inside himself". The personification of *Axis mundi* through birth is a central place that requires permanently vigilant and conscious approach from which the possibility of absolute freedom lies in ambush. The structure of sufferings, disintegration, degradation, chaos of transformations are immanent to the experience of creating new life. **The visible face of completeness**, however, and **the invisible knowledge of personal temporariness and mortality** are also immanent.

ЕЛИЗАБЕТА АВРАМОВСКА

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ:

- 1956 - родена во Скопје, Р. Македонија
1984 - Дипломирала на "Факултетот за ликовни уметности", Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Скопје, Р. Македонија;
оддел сликарство со графички дизајн, во класата на проф. Петар Мазев.
1986 - Ансолвирала на "Архитектонскиот факултет", Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Скопје, Р. Македонија.
1986/87 - вработена на Архитектонски факултет, Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Скопје, Р. Македонија.
тел.: ++. 389. 91. 11 63 28 ; факс: ++. 389. 91. 11 63 67
1995 - Магистрирала на одделот за "Историја и Филозофија на Уметност и Архитектура", "Централно Европски Универзитет" (ЦЕУ), Прага, Република Чешка.
1998 - "Artist in residence", KulturKontakt - Austria, тримесечен престој во Виена, Австрија
1985 - член на Друштвото на ликовни уметници на Р. Македонија.
адреса : Капештец 3, 91000, Скопје, Р. Македонија. тел.: ++ 389 91 224985, e-mail: betya@soros.org.mk

САМОСТОЈНИ ИЗЛОЖБИ:

- 1987 - Цртежи, слики и коментари - Архитектонски факултет, Скопје, Р. Македонија
1989 - Изложба на Дијана Томиќ и Елизабета Аврамовска - Стопанска банка, Скопје, Р. Македонија
1995 - Пентаграм - еднодневна видео инсталација, Централно Европски Универзитет, Прага, Република Чешка
1997 - 4 елемента - фото есеј, Музеј на град Скопје, Скопје, Р. Македонија
1998 - Gruss Gott - фото-колажи, KulturKontakt - Аустрија, Виена, Австрија
1998 - Axis Mundi - SCCA, Скопје, Македонија

ГРУПНИ ИЗЛОЖБИ:

- 1996 - Чифте амам 2 - Чифте амам, Скопје, Р. Македонија
1996 - Четврто меѓународно биенале на уметноста на минијатурата - Горњи Милановац, Југославија
1997 - Македонски цртеж - нуб, Скопје, Р. Македонија
1997 - Art City - Годишна изложба на СЦСУ, Хамзи Пашини коначи, с. Бардовци, Р. Македонија
1997 - Жени креаторки помеѓу двете мориња: црно и медитеран - унеско, Мелиса, Солун, Грција
1997 - Соседи - Лампарна, Postpesimisti & Labin art ekspres, Лабин, Истра, Хрватска
1997 - Хаос во акција - Интерактивен проект, реализиран преку Интернет, автор: Евгенија Демниевска
1997 - Скандал - заедно со Вана Урошевиќ, Годишна изложба на СЦСУ, Скопје, Р. Македонија
1998 - 11 - 11, Портрет - Годишна изложба на СЦСУ, Хамзи пашини коначи, с. Бардовци, Македонија
1998 - Зрачења - Galerie Bayerische Landezbank, Минхен, Германија; Белград, СР Југославија; Битола, Куманово, Македонија

НАГРАДИ:

- 1982 - Прва награда за сликарство на конкурсот "Денови на млади уметници", Дом на млади - 25 мај, Скопје, Македонија.
1985 - Прва награда за плакат на федералниот југословенски конкурс на "Конгресот на студенти по архитектура на Југославија"; авторски тим: Елизабета Аврамовска, Горан Бојчин, Антоние Калчевски, Никола Кипровски.
1985 - прва награда за архитектура на федералниот југословенски конкурс "Школо за нас"; авторски тим: Елизабета Аврамовска, Горан Бојчин, Никола Кипровски.
1986 - откупна награда од Музејот на современа уметност - Скопје, на изложбата "Аквизиции - 6".
1995 - прва награда за плакат на ЦЕУ, на конкурсот за генерален плакат за 1996/97 на Централно Европскиот Универзитет во Прага.
1997 - Награда "Никола Мартиновски" на годишната изложба "Македонски цртеж", Универзитетска библиотека, Скопје, Република Македонија.

ELIZABETA AVRAMOVSKA

BIOGRAPHICAL DETAILS:

- 1956 - born in Skopje, Macedonia.
1984 - BA, Faculty of Fine Arts, "Sts. Cyrill and Metodius" University, Skopje, Macedonia.
1986 - Graduate at the Faculty of Architecture, "Sts. Cyrill and Metodius" University, Skopje, Macedonia.
1986/87 - Employed as a teaching assistant on Fine Art subjects at the Faculty for Architecture at the "Sts. Cyrill and Metodius" University in Skopje, Macedonia.
1995 - Master course in History and Philosophy of Art and Architecture, The Central European University, Prague, Czech Republic.
1998 - Three months "Artist in residence" in Vienna, KulturKontakt - Austria, Austria.
1985 - Member of Fine Art Association of Macedonia.
Address: Kapestec 3, 91000, Skopje, Macedonia Tel.: ++. 389. 91. 178638 E-mail: betya@soros.org.mk

INDIVIDUAL EXHIBITIONS:

- 1987 - Drawings, Paintings and Comments, Faculty for Architecture, Skopje, Macedonia
1989 - Exhibition of Dijana Tomic and Elizabeta Avramovska, StopanskaBanka, Skopje, Macedonia
1995 - Pentagram - one day video installation, CEU, Prague, Czech Republic
1997 - The 4 Elements, photo-essay, Muzeum of city of Skopje, Macedonia
1998 - Grus Gott, photo-colages, KulturKontakt Austria, Vienna, Austria
1998 - Axis Mundi, SCCA, Skopje, Macedonia

GROUP EXHIBITIONS:

- 1996 - Chifte Amam Instalations, Chifte Amam, Skopje, Macedonia
1996 - Fourth International Biennial of Miniature, Gornji Milanovac, S.R.Yugoslavia
1997 - Macedonian Drawing, University Library, Skopje, Macedonia
1997 - Art City, Annual exhibition of SCCA, Hamzi Pashini konači, s. Bardovci, Macedonia
1997 - Women creators between two seas: Black and Mediteranian, photo exhibition, Thesaloniki, Greece
1997 - Neighbours, Lamparna, Postpesimisti & Labin Art Expres, Labin, Croatia
1997 - Eurinomes Gambit - Interactive project on Internet, author: Evgenija Demnievska
1997 - Scandal, together with Vana Uroshevic, Annual exhibition of SCCA, Skopje, Macedonia
1998 - 11-11, Portrait - Annual exhibition of SCCA, Hamzi Pashini konači, s. Bardovci, Macedonia
1998 - Einladung - Galerie Bayerische Landezbank, Minhen, Germanija; Beograd, SR Jugoslavia; Bitola, Kumanovo, Macedonia

AWARDS:

- 1982 - 1-st prize for painting at the painters competition "Days of Young Artists", Youth Center, Skopje.
1985 - 1-st prize for poster at the Yugoslav Federal Competition, for the Students' Architectural Congress of Yugoslavia.
Authors team: Elizabeta Avramovska, Goran Bojcin, Antonie Kalcevski, Nikola Kiprovski.
1985 - 1-st prize for architecture at the Yugoslav Federal Competition "School for Us". Authors team: Elizabeta Avramovska, Goran Bojcin, Nikola Kiprovski.
1995 - 1-st prize for poster at the CEU Poster Contest at the CEU in Prague.
1997 - 1-st prize for drawing "Nikola Martinovski" at the "Macedonian Drawing" exhibition, University Library, Skopje, Macedonia.

Делата за оваа изложба се продуцирани во CefCA - SCCA - Скопје; The artworks for this exhibition are produced by CefCA - SCCA - Skopje.

Техничката припрема и печатење на каталогот го помогна Скенпоинт - Скопје; prepress & print of the catalogue with help of Skenpoint - Skopje.

Издавач: Сорос Центар за современи уметности-Скопје, Македонија (SCCA); за издавачот: Мелентие Пандиловски; предговор: Соња Абаџиева; фотографии: Елизабета Аврамовска; превод на англиски: Дарко Путилов; каталожни податоци: Калина Буневска; ликовно и техничко обликување: SCCA Paper_Lab, Елизабета Аврамовска, Милчо Серафимовски; печатница: Лоренс Костер, Скопје; тираж: 500; Published by: Soros Center for Contemporary Arts - Skopje; editor in chief: Melentije Pandilovski; preface: Sonja Abadzjeva; photos: Elizabeta Avramovska; translated into English: Darko Putilov; Catalogue data: Kalina Bunevska; lay-out: SCCA Paper_Lab, Elizabeta Avramovska, Milcho Serafimovski; printed by: Lourens Coster; copies: 500;

Според мислењето на Министерството за Култура на Р. Македонија бр.07-5926/2 од 22.10.1998 за печатење на каталогот се плаќа повисока даночна стапка од 5%.

ISBN - 9989-745-30-7. © 1999 by SCCA - Skopje. All material © 1998 by the artist and writer

